

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. II. 37.396/2015/8.szám

A Kúria a Dr. Mürkl Máté ügyvéd (**cím**) által képviselt **Felperes** (**cím**) felperesnek a Dr. ... és dr. ... jogtanácsos által képviselt Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (1145 Budapest, Columbus utca 17-23.) alperes ellen bányajáradék bevallási ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. február 11. napján kelt 14.K.31.653/2014/11. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon tartott tárgyaláson meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.31.653/2014/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felperes az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségtől ...-án kelt, ... számú határozatában látványtő kialakítására vízjogi létesítési engedélyt kapott. Az eljáró hatóság az engedélyezési eljárásba szakhatóságként vonta be a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitányságát (továbbiakban: Bányakapitányság), amely a VBK/1881-3/2013. számú szakhatósági állásfoglalásában megállapította a benyújtott kérelem alapján, hogy a felperes 115.000 m³ kavics-homok-agyag összlet elszállítását, értékesítését tervezi a Mosoni-Duna - Lajta vízgazdálkodási rehabilitációs munkálataihoz, és 20.000 m³ agyagos-iszapos meddő felhasználását tervezi saját területen. Már ekkor állást foglalt a Bányakapitányság arról, hogy a tervekben szereplő nyersanyag felhasználás az engedélyezett (engedélyezendő) tevékenységgel nem függ össze. Emiatt a Bányakapitányság előírta, hogy az engedélyes az engedély alapján kitermelt és az engedélyben foglalt tevékenységgel össze nem függő célra felhasznált, hasznosított ásványi nyersanyag mennyisége után bányajáradékot köteles fizetni.

A bányajáradék mértéke az engedély alapján kitermelt és az engedélyben foglalt tevékenységgel össze nem függő célra felhasznált, hasznosított ásványi nyersanyag mennyisége után keletkező értéknek az 50 %-a.

A felperes - a fenti vízjogi létesítési engedélyre utalással - a **Hrsz.1., Hrsz.2., Hrsz.3. és Hrsz.4.** helyrajzi számú ingatlanokon lévő kitermelő helyre, 2013. július 9. - 2013. szeptember 30. közötti időszakra és a 2013. IV. negyedévre (továbbiakban: tárgyi időszakra) vonatkozó önbevallásait benyújtotta az alpereshez, bevallásaiban a bányajáradék fizetendő összegét 0%-ban határozta meg.

Az alperes 2014. április 7. napján kelt MBFH/679-1/2014. számú határozatával arra kötelezte a felperest, hogy a tárgyi időszakra megküldött hibás bányajáradék önbevallásait módosítsa, és a bányajáradék mértékét a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 20.§ (3a) bekezdése alapján - 50%-ban - állapítsa meg.

A felperes - közigazgatási határozat törvényességét, megalapozottságát vitató, továbbá a határozat hatályon kívül helyezését kérő - keresetét az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével elutasította. Az elsőfokú bíróság nem értett egyet azzal, hogy a felperes az önbevallásában a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontja alapján helyesen határozta meg a bányajáradék mértékét 0%-ban. A kereseti érvelés alapján vizsgálta a felperes részére kiadott vízjogi létesítési engedélyt, annak tárgyát, előírásait, az ezen engedély alapján végzett kitermelés célját. Megállapította, hogy a felperes a vízjogi létesítési engedély céljától eltérően használta fel a kitermelt ásványi anyagot. Álláspontja szerint a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontjában írt feltételek nem álltak fenn, holott ezek meglétét a felperesnek kellett volna bizonyítani a hatósági eljárás során. E körben kiemelte, hogy a felperes a közigazgatási eljárás során csatolta az **A.** Zrt. által kiállított nyilatkozatot, mely mindösszesen 1.500 m³ mennyiségre vonatkozott. A bíróság álláspontja szerint a csatolt ... főigazgatójának nyilatkozata, mely szerint a Duna árvízének töltése közcélú vízilétesítménynek minősül, s amelynek megépítése a vizek kártétele elleni védelem és védekezés céljából szükséges, közvetlen bizonyítékot nem szolgáltatott arra, hogy a felperes kitermelési célja nem volt eltérő az engedélyben foglaltaktól, sem arra, hogy a kitermelt ásványi anyag mennyiségét a Mosoni-Duna Rehabilitációs Projekt keretében az új töltéstestbe építették be. A bíróság a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/A.§-a alapján rögzítette, hogy a bíróság a határozathozatalakor fennálló tények, illetőleg a határozat meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok alapján vizsgálta felül a határozatot, továbbá nem állapította meg, hogy az alperes a tényállás-tisztázási kötelezettségét elmulasztotta volna. E körben utalt arra, hogy a

felperes nyújtotta be az önbevallását, az alperest nem terhelte kötelezettség a felperes által benyújtott igazolásokon túlmenően további igazolások bekérésére. A csatolt bizonyítékok alapján a hatóság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontjában foglalt konjunktív feltételek nem teljesültek, így az elvégzett kitermelés nem mentes a bányajáradék fizetése alól.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálat kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Álláspontja szerint a bíróság az ítéletét lényeges szabályok megsértésével és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések téves értelmezésével hozta meg. Állította, hogy a ... főigazgatója által kiadott, 2013. április 25. napján kelt 00021-0696/2013. ügyiratszámú nyilatkozat megerősíti azt, hogy közcélú vízilétesítménynek minősül a Duna árvízvédelmi töltése, melynek megépítése a vizek kártételei elleni védelem és védekezés céljából szükséges projekt volt, ezért az ezen védekezéshez szolgáltatott és kitermelt ásványi nyersanyag után a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontja alapján nem kell bányajáradékot fizetnie. Hivatkozott továbbá a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996.(XII.26.) Kormányrendelet 1.§-ára is, mely szerint nem kizárólag az aktív árvízi helyzet során történő védekezés minősül védekezésnek, hanem a vizek kártételeinek megelőzését, elhárítását szolgáló feladatok is azok. Ezen túlmenően előadta, hogy a korábbi gátak elbontásra, megbontásra kerültek, fokozottan veszélyes helyzet állt elő 2013. évi árvíz idején, és ezt követően is, amely miatt fokozott gyorsasággal és hatékonysággal kellett a munkát elvégeznie. Utalt arra, hogy az árvízi védekezés az Alaptörvény értelmében a Kormány feladata, az állami feladatellátás során került sor a „Duna-Projekt” elnevezésű kiemelt kormányzati munka megszervezésére és megindítására. A körülményekre tekintettel és a hatékonyság, költségtakarékosság, valamint a feladat mihamarabbi ellátása érdekében vízjogi létesítési engedély alapján végezte a kitermelést, amely szükséges és indokolt volt. Sérelmezte, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyott számos releváns bizonyítékot, és ezért jogszabálysértő és iratellenes döntést hozott, éppen úgy, ahogy a hatóság. E körben hivatkozott arra, hogy a kérelemben pontosan megjelölte, hogy mi az oka a 0%-os bevallásnak. Vitatta, hogy a kitermelés az a vízjogi engedélyben foglalt tevékenységgel össze nem függő célú hasznosítás volt. Utalt arra, hogy az árvízi védekezés és védelem céljából volt szükség a meglévő engedély alapján a kitermelésre, törvényi kötelezettség hárult rá a szerződéses vállalás miatt. Hangsúlyozta, hogy a vízjogi engedély is tartalmazta, hogy a látványtő létesítése során kitermelt ásványi anyag gátépítéshez kerül felhasználásra, így már az engedélyezés

során feltüntette azt, hogy miként fog eljárni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak mindezt a Pp. 339/A.§-a alapján és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§ (1) bekezdése alapján értékelnie kellett volna, és nem tekinthetett volna el attól, hogy ha a közigazgatási hatósági eljárás során csatolt bizonyítékai nem elegendőek, akkor a hatóság köteles lett volna a tényállás további tisztázása érdekében hiánypótlást kibocsátani, és a tárgybeli nyilatkozatok hibáját ezzel a felperessel korrigáltatni.

A felülvizsgálati tárgyaláson előadta, hogy a bányakapitányság szakhatósági állásfoglalásának azért nincs jelentősége ebben az ügyben, mert a vízjogi engedélyezés idején még nem volt tisztázott, hogy a Mosoni-Duna rehabilitációs projekt a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontja szerinti védekezési munkának minősül.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet írásban nem nyújtott be, azonban a felülvizsgálati tárgyaláson a jogerős ítélet hatályban tartását kérte, fenntartva a határozatában kifejtetteket. Az alperes perköltség iránti igényt nem terjesztett elő.

A Kúria a jogerős ítéletet a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok, tények megfelelő értékelése és a vonatkozó jogszabályok helyes értelmezése alapján megalapozottan utasította el a felperes keresetét az alábbiak szerint.

A perben felmerült jogkérdés (mekkora összegű bányajáradékot köteles fizetni a felperes) eldöntése szempontjából annak van kiemelt jelentősége, hogy a Bt. 20. § (6) bekezdés b) pontja alapján nem kell bányajáradékot fizetni a vizek kártételei elleni védelem és védekezés céljából szükséges kitermelés és a kitermelt ásványi nyersanyagnak a közcélú vízilétesítmények építése során történt felhasználása után. E jogszabályi rendelkezés helyes értelmezését adta meg az alperes és az elsőfokú bíróság is akkor, amikor rámutatott, hogy a mentességhez a két konjunktív feltétel egyidejű teljesülése szükséges. Első feltétel, hogy az ásványi nyersanyag kitermelésének a vizek kártételei elleni védelem, védekezés legyen a célja, míg a második feltétel az, hogy a kitermelt ásványi nyersanyagot közcélú vízilétesítmények építése során használják fel. Amennyiben a két feltétel közül bármelyik, vagy mindkettő hiányzik, a bányajáradék összege nem lehet nulla, azaz a bányajáradék fizetési kötelezettség alól a vállalkozás nem mentesülhet.

A felperes nem a bányászati hatóság Bt. 21.§ (1) bekezdése, 26.§-a alapján kiadott bányászati engedélye alapján kezdte meg a kitermelést, hanem egy látványtő megépítéséhez kért és kapott vízjogi létesítési engedélyt, majd ez a létesítési engedély lett a kitermelés alapjául szolgáló hatósági engedély. A vízjogi létesítési engedély valójában egy, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (továbbiakban: Vgt.) 1. számú melléklete 26. pontja szerinti vízilétesítmény megépítésére, átalakítására vagy a Vgt. 1. számú melléklete 25. pontja szerinti vízimunka elvégzésére jogosító engedély [Vgt. 28.§ (1) bekezdés a) pontja]. A felperes a kérelem és a jogerős vízjogi létesítési engedély alapján egy látványtavat kívánt megépíteni, melynek szükségszerű velejárója volt bizonyos mértékű bányászati tevékenység végzése, ásványi nyersanyag kitermelése. A vízjogi létesítési engedély alapján végzett kitermelés elsődleges célja - épp a létesítési engedély célját, funkcióját tekintve - kizárólag a tő kialakítása, a vízilétesítmény megépítése lehet. A tő kialakításának csupán szükségszerű velejárója volt jelen esetben az ásványi nyersanyag lefejtése, elválasztása, azaz a kitermelés. Ezért a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontja szerinti első feltétel a felperesi kitermelés esetében nem valósult meg, mert a kitermeléshez felhasznált engedély alapján a megkezdett kitermelés célja nem a vizek kártételei elleni védekezés volt.

A felperest a jogerős vízjogi létesítési engedély kellő mértékben tájékoztatta a bányászati hatóság álláspontjáról, hiszen a határozat indokolása, sőt a szakhatóság kikötése e körben egyértelmű és kifejezett rendelkezéseket tartalmazott, melybe a felperes a döntés tudomásul vétele folytán bele is nyugodott. Ugyanaz a bányászati hatósági álláspont tükröződik a keresettel támadott határozatban is. Az az utóbb beállt körülmény, hogy a felperes a „Duna Projekt”-ben vett részt, és ásványi nyersanyagot biztosított az árvízi védekezéshez, a gátak megerősítéséhez csak akkor tette volna lehetővé a bányajáradék fizetés alóli mentesülését, ha elsődlegesen ilyen célú kitermeléshez rendelkezett volna hatósági engedéllyel. A vizek kártételei elleni védelem/védekezéshez szükséges kitermelés érdekében új engedély kérelmet kellett volna benyújtani, ez azonban elmaradt.

Tekintettel arra, hogy a Bt. 20.§ (6) bekezdés b) pontjának első feltétele nem teljesült, szükségtelen (volt) annak vizsgálata, hogy a másik feltétel [a kitermelt ásványi nyersanyagot a közcélú vízilétesítmény építése során használták fel] a perbeli esetben igazolt vagy sem, hiszen bármely feltétel hiánya önmagában kizárja a bányajáradék fizetés alóli mentesülés lehetőségét. E körben a Kúria kizárólag azt hangsúlyozza, hogy az önbevallás során a felperest terheli azon adatok rendelkezésre bocsátásának kötelezettsége, melyek igazolják a mentesség, kedvezmény igénybe

vételét. Ha a hatóság a becsatolt bizonyítékokat elégtelennek ítéleti, szabadon dönthet kibocsát-e hiánypótlási felhívást, vagy a mentesség igazolásának hiánya miatt alkalmazza annak jogkövetkezményeit. Mindez azonban nem fosztja meg a felperest attól, hogy a közigazgatási perben a határozathozatalakor fennálló (esetlegesen hiányosan igazolt) tényeket utóbb igazolja, azaz a közigazgatási perben is módja van a mentesség indokolt alkalmazásának bizonyítására.

A fentiek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogsértő a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okokból, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes a felülvizsgálati eljárásban nem igényelte költségeinek megtérítését, ezért a Kúria e körben a határozathozatalt mellőzte.

A pervesztes felperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán a felülvizsgálati eljárásban is alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles viselni a felülvizsgálati illetéket, melynek mértékét a Kúria az 1990. évi XCIII. törvény 50.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2015. október 21.

Dr. Tóth Kincső s.k. tanácselnök, előadó bíró,
Dr. Rothermel Erika s.k. bíró, Dr. Buzinkay Zoltán s.k. bíró